

Kronika roku 2013

Česká republika

Leden:

- Prezident Václav Klaus vyhlásil velmi rozsáhlou amnestii jako konec své prezidentské funkce
- V prvním kole přímé volby prezidenta zvítězili Miloš Zeman a Karel Schwarzenberg
- Miloš Zeman se stal prvním přímo zvoleným prezidentem České republiky

Únor:

- Zanikly stanice Českého rozhlasu – Čro 6, Leonardo, Rádio Česko

Březen:

- Vznikla stanice Českého rozhlasu ČRo Plus
- Inaugurace Miloše Zemana
- Dvě Češky byly uneseny v provincii Balučistán nedaleko hranic Iránu
- Česko má novou nejvyšší budovu – AZ Tower v Brně (111 metrů vysoká, 30 podlaží, architekti: Burian, Křivinka)

Červen:

- Narodila se první paterčata u nás
- Propukla kauza Nagyová – policisté Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Policie ČR vtrhli na úřad vlády a zasahovali na dalších místech. Zatčeno bylo 7 lidí včetně Nagyové. Jedná se o největší politický skandál od roku 1989
- Premiér Petr Nečas podal demisi

Červenec:

- Demonstrace proti romským obyvatelům sídliště Máj v Českých Budějovicích. Policie byla obviněna z brutality

Srpen:

- Proběhlo historicky první a druhé hlasování o nedůvěře Poslanecké Sněmovny
- Prezident Zeman podepsal rozpuštění poslanecké sněmovny
- Prezident Zeman vyhlásil předčasné volby do Poslanecké Sněmovny
- Stanice Prima Family se přejmenovala na Prima TV
- Česká televize spustila dva nové kanály ČT :D, ČT Art

Říjen:

- Předčasné volby do Poslanecké Sněmovny vyhrála ČSSD

Prosinec:

- Nejdražší stavba v novodobých dějinách Prahy – tunel Blanka je pozastavena z důvodů, že pražský magistrát dluží přes jednu miliardu

Svět

Únor:

- Analýza DNA potvrdila, že pozůstatky nalezené v Leicesteru v Anglii patřili Richardu III (1483 – 1485)
- Papež Benedikt XVI. Rezignoval (první papež po téměř 700 letech)
- Severní Korea provedla jaderný test
- Dopad Čeljabinského meteoritu (největší úlomek byl 570 kg těžký)

Březen:

- Severní Korea vypověděla všechny smlouvy s Jižní Koreou a obnovila válečný stav z doby Korejské války
- Je zvolen nový papež – František (argentinský kardinál Jorge Mario Bergoglio)
- Evropská unie schválila půjčku Kypru v hodnotě 10 mld. Eur

Duben:

- Teroristický útok na bostonský maraton

Květen:

- Prstencové zatmění slunce
- Dokončena nejdražší stavba světa One World Trade Centre (1WTC) v New Yorku (1776 stop vysoká, architekt David Childs)

Červen:

- Vypukl největší skandál amerických tajných služeb, kdy Edward Snowden (bývalý agent CIA) zveřejnil pro britský deník The Guardian informace o sledování tisíce lidí

Červenec:

- Chorvatsko se stalo členem Evropské Unie
- Skončil jubilejní 100. ročník Tour de France a jeho vítězem se stal Chris Froome
- V Egyptě došlo ke krvavému převratu a svržení prezidenta Mursího

Srpen:

- V Ghutě, silně obydleném předměstí Damašku dopadly chemické bomby s jedovatým plynem sarinem

Září:

- Již potřetí sestavila německá kancléřka Angela Merkelová kabinet

Listopad:

- Pobřeží Filipín zasáhl vůbec nejničivější tajfun v dějinách
- Ukrajinská krize: tamní vláda pozastavila proces eurointegrace a ohlásila bližší spolupráci s Ruskem – strhla se obrovská vlna demonstrací, které se změnily v masové nepokoje

Věda:

- Nalezena kostra Richarda III
- Čína vyslala sondu na Měsíc
- Meteorit v Čeljabinsku přinesl obrovský úspěch českých vědců – ti jako první popsali dráhu a dopad vesmírného tělesa
- Poprvé se podařilo vyléčit vrozenou nákazu virem HIV lékařům s John Hopkinsovy University
- Vědcům z Oregonské University se podařilo naklonovat kmenové buňky
- CERN ve Švýcarsku potvrdil existenci Higgsonova bosonu – částice dodávající hmotnost ostatním částicím tvořící vesmír
- Sonda Voyager (vypuštěná 1977) prokazatelně opustila sluneční soustavu
- Je vypuštěna družice Swarm na jejichž přístrojích se podílela při výrobě i Česká republika
- Vědci z Masarykovy univerzity objevili v kmenových buňkách enzym, který rozhoduje, zda se buňka stane součástí orgánů nebo nervového systému
- Zprávy ze sondy Curiosity na Marsu odhalují, že na planetě kdysi existovala jezera
- Čeští egyptologové zaznamenali další úspěch. V súdánském pohoří Sabaloka objevili pozůstatky jednoho z největších severoafrických pohřebišť lovců – sběračů
- Američanům se pomocí teleskopu Kepler podařilo nalézt tři planety podobné Zemi. Tělesa dostala název Kepler -62-c, Kepler -62-e, Kepler -62-f a jde patrně o nejžhavější kandidáty na teraformaci a život mimo sluneční soustavu

Kultura:

- Oskar: nejlepší film: Argo
- Zlatý Globus: nejlepší film: Argo
- Český Lev: nejlepší film: Ve stínu
- Nejočekávanější filmy: Gravitace (3D podívaná z vesmíru), Nespoutaný Django (nový film Quentina Tarantina), Nymfomanka (kontroverzní film Larsa von Triera), Hořící keř (film vynikající režisérky Agnieszky Holland věnovaný odkazu Jana Palacha)
- Obraz Emila Filly byl vydražen za rekordních 17.5 mil

- Miloš Forman dostal na oskarech v LA cenu za celoživotní dílo
- Ivan Lendl přivezl do Prahy nejrozsáhlejší sbírku plakátu Alfonse Muchy
- V Česku koncertovaly takové hvězdy jako: Alice Cooper, Kiss, Elton John, Eric Clapton, Leonard Cohen, Depesche Mode

Sport:

- Proběhlo Mistrovství světa v atletice v Moskvě, získali jsme 2 zlaté (Zuzana Hejnova – běh 400 m, Vítězslav Veselý – oštěp) bronz (Lukáš Melich – hod kladivem)
- Nové Město na Moravě hostilo mistrovství světa v biatlonu – získali jsme bronz (Soukalová, Vítková, Moravec, Soukup – smíšená štafeta)
- Viktoria Plzeň se stala fotbalovým mistrem
- HC Škoda Plzeň se stala hokejovým mistrem

Úmrtí:

- Karel Čáslavský – filmový historik, publicista
- Jiřina Jirásková – herečka
- Oldřich Kulhánek – grafik – návrhy českých bankovek
- Ilja Hurník – hudební skladatel
- Pavel Bobek – zpěvák
- Valtr Komárek – ekonom, prognostik, politik
- Margaret Thatcher – britská premiérka
- Seamus Heaney – spisovatel a nositel Nobelovy ceny
- Natalja Gorbaněvská – ruská disidentka a básnířka, účastnice demonstrace na Rudém náměstí 1968, proti okupaci Československa
- Peter O'Toole – Irský herec
- Michail Kalašnikov – ruský konstruktér pěchotních zbraní – AK 47
- Nelson Mandela – bojovník proti rasové segregaci, dlouholetý tajemník OSN

Mgr. Monika Babčaníková